

Veranderingen in de Haagse sport politiek? | 19-10-2010

door: Jan-Willem Bruining en Hans Slender

*De voorlaatste **column** die Anton Geesink voor zijn overlijden voor Sport Knowhow XL schreef had als centraal thema de steeds weer terugkerende roep om een minister van sport. Deze vraag kwam voornamelijk uit de hoek van oud-sporters, maar Geesink was er een tegenstander van.*

De argumentatie van Geesink bevat drie onderdelen. Ten eerste zijn de initiatiefnemers niet objectief, aldus Geesink. Zij hebben een eigen belang en hopen aan deze roep een betaalde job over te houden. Ten tweede maakt het voor de uitstraling naar het buitenland niet uit, omdat de staatssecretaris zich in het buitenland de minister van sport mag noemen. En ten derde is er hard gewerkt om te komen waar wij nu zijn en dit model is verder prima. Wel riep Geesink in zijn column op om eens te evalueren of sport wel bij het juiste ministerie zit. Uit de resultaten van de nieuwe kabinetsformatie en de portefeuille verdeling blijkt dat er in de Haagse politiek anders tegen de sport aan gekeken wordt. De nieuwe minister van VWS - Edith Schippers – wordt verantwoordelijk voor de portefeuille sport.

De sportwereld

In de sportwereld van de eenentwintigste eeuw zijn er meerdere geluiden te horen dat de sport een te kleine rol speelt binnen de politiek. Zo vindt Pieter van den Hoogenband dat sport als een rode draad door de samenleving moet lopen. Top- en breedtesport als middel voor sociale cohesie, integratie, gezondheidszorg en economie. Als dat door de politiek breed wordt gedragen, worden we pas echt het sportland dat we graag willen zijn (**NOOT 1**). ‘De minister van sport moet enthousiasmeren, sport en bewegen propaganderen, beleid vormgeven voor de breedtesport en topsport en de integratie met andere ministeries (volksgezondheid, onderwijs en economie) tot stand brengen,’ aldus basketbalcoach Ton Boot (**NOOT 2**). En Guus Hiddink vond het vreemd dat wij een staatssecretaris hadden die zich naast sport op verschillende andere beleidsterreinen moest richten. ‘Indien wij grote ambities in de sport hebben, zoals het organiseren van een WK-voetbal en Olympische Spelen, dan zullen wij sport serieuzer moeten benaderen (**NOOT 3**).

Richard Krajicek, die meerdere malen mee heeft geschreven aan het verkiezingsprogramma van de VVD, gaf in 2008 al eens aan wel minister van sport te willen worden. Volgens hem zou sport een bijdrage moeten leveren aan drie belangrijke punten: nationale trots, gezondheidsbevordering en als oplossing voor sociale vraagstukken (**NOOT 4**). De vraag is echter gerechtvaardigd of hiervoor een minister van sport noodzakelijk is. Via sportkoepel NOC*NSF, het NISB en andere organisaties binnen de sport lopen er al enorm veel projecten die dit nastreven. Om dit nog verder te ontwikkelen lijkt de vraag om een grotere investering in de sport meer gerechtvaardigd dan een minister van sport.

Politiek

Van de mensen die de functie staatssecretaris van sport bekleed hebben is Clémence Ross de enige voorstander van een minister van sport. ‘Een minister kan meer input leveren in de wekelijkse ministerraad, sport zou tot de lopende zaken gaan behoren,’ waarmee Ross vooral nadruk legt op meer invloed binnen de Nederlandse politiek (**NOOT 5**). Ook geeft zij aan dat een minister van sport zo eenvoudig de verbindingen met andere ministeries kan leggen om de maatschappelijke waarde van sport volledig te kunnen benutten (**NOOT 2**). Anderen met ervaring in deze functie - Margo Vliegthart en Jet Bussemaker - denken dat de huidige

functie onderschat wordt. Bussemaker heeft toch maar mooi het Olympisch Plan 2028 door het kabinet geloodst.

Veel politici zijn het erover eens dat een apart *ministerie* van sport in ieder geval uit den boze is. De portefeuille is daarvoor veel te klein. Van de € 63,8 miljard die VWS in 2010 te besteden heeft gaat er slechts € 144 miljoen naar sport, wat nog geen 1 % van het VWS budget is. Waar de sportsector economisch steeds meer meetelt - de aan sport gelieerde bedrijfstakken vormen inmiddels 2 á 3 procent van het Bruto Binnenlands Product - heeft het binnen de politiek nog weinig prioriteit. Ook zal een apart ministerie volgens Erica Terpstra niet helpen in het zoeken van nieuwe verbindingen met andere ministeries, het zou de sport juist verder isoleren. **(NOOT 1)**

De belastinginkomsten die de overheid heeft uit sport zijn groter dan de uitgaven die gedaan worden aan sport. Het zijn vooral de gemeenten die sport faciliteren, voornamelijk middels accommodatiebeleid. Op landelijk niveau spelen vooral sportstimulering, het nastreven van maatschappelijke doelen en topsport als uithangbord een rol. ‘Zelfs al wil de sport topsportambities gaan nastreven, dan nog zullen er vanuit de sport weinig agendapunten aan de ministerraad worden toegevoegd,’ aldus politicus en sportliefhebber Pieter Winsemius **(NOOT 2)**. Een ministerie van sport lijkt ongepast, een minister van sport onnodig? Zal een minister van sport serieus genomen worden binnen de ministerraad, gezien zijn kleine portefeuille?

Uithangbord

De sport weet zichzelf uitstekend te redden, ook met geringe politieke steun. Hoe anders wordt het als wij kijken naar het internationale speelveld dat betreden wordt als wij in ons land mega sportevenementen willen organiseren. ‘Om het EK 2016 binnen te halen heeft Turkije indrukwekkende acties ondernomen vanuit het ministerie van sport. Dit is in de ogen van Hiddink vele malen indrukwekkender dan de manier waarop Nederland zich presenteert als WK kandidaat 2018/2022. De politiek dekt de organisatie, niet alleen de landelijke voetbalbond’, aldus de bondscoach van Turkije, Guus Hiddink tegenover Voetbal International **(NOOT 6)**. Dit breekt de lans voor een bekende oud-sporter die als minister een goed uithangbord van de Nederlandse sport kan zijn.

Erica Terpstra geeft aan dat juist na het binnenhalen van een mega sportevenement de noodzaak toeneemt. Dan is er iemand nodig die vanuit meerdere ministeries de zaken rond sport coördineert. Volgens Terpstra is een staatssecretaris dan niet voldoende omdat deze evenementen sport op vele manieren overstijgen. Rondom het WK en de Olympische Spelen kan een minister van sport als uithangbord, maar ook als verbindingsspeler een belangrijke rol spelen **(NOOT 1)**. Mits dit natuurlijk op een andere wijze ingevuld wordt dan de Franse minister van sport na het debacle van het Franse voetbal elftal in Zuid-Afrika deze zomer.

Conclusie

Nu de nieuwe minister van VWS zelf de portefeuille sport beheert is het mogelijk dat de sport tijdens de wekelijkse ministerraad meer tot de lopende zaken zal gaan behoren. Dit zal ook noodzakelijk zijn aangezien de politiek echter steeds meer maatschappelijke problemen wil gaan tackelen middels sport en er de komende jaren meer in sport geïnvesteerd moet worden: ‘Samenwerking tussen de overheid, de sportsector en het bedrijfsleven is nodig om topsport en breedtesport in Nederland te bevorderen’, aldus het nieuwe regeerakkoord van VVD-CDA. Hoewel deze nieuwe regering grote plannen met de sport lijkt te hebben, komt een minister van sport voorlopig nog niet in deze plannen voor. Het kabinet Rutte heeft een belangrijke

stap gezet door de minister zelf de portefeuille sport te laten beheren. Wel zou het zinvol zijn wanneer onze politici in Den Haag zich zullen buigen over een tweetal cruciale vragen: zit sport momenteel bij het juiste ministerie en kan een minister van sport in de toekomst van toegevoegde waarde zijn? Wellicht is het een goed idee om het onderzoek waar Anton Geesink al toe opriep te gaan uitvoeren.

Referenties

1. De Pers, 28 mei 2010
2. NLcoach, nr 4, 2010
3. De Telegraaf, 20 september 2008
4. Het Parool, 29 mei 2010
5. De Volkskrant 15 april 2010
6. Het Algemeen Dagblad, 30 maart 2010

Jan-Willem Bruining is bewegingswetenschapper en werkzaam als docent/onderzoeker aan het Instituut voor Sportstudies (Hanzehogeschool Groningen). Hij heeft zitting in de kenniswerkplaats ‘motorisch leren’.

Hans Slender is bedrijfskundige en werkzaam als docent/onderzoeker aan het Instituut voor Sportstudies (Hanzehogeschool Groningen). Hij heeft zitting in de kenniswerkplaats ‘stimuleren van sport en bewegen’.